

Deze nieuwsbrief over certificering en registratie in de archeologie wordt periodiek verzonden aan alle betrokkenen in het archeologisch werkveld. Mocht u hierop geen prijs stellen, dan kunt zich onderaan uitschrijven. Reacties zijn welkom via ondergrondsereporter@gmail.com.

De Ondergrondse

De Archeoreporter is het pseudoniem van Yvonne Lammers (Echo tekst en presentatie). Als oud-CCvD-er, oud-hoofdredacteur van de Archeobrief en als voormalig specialist in de archeologie peilt zij de geluiden in het veld en doet daar verslag van in deze nieuwsbrief.

Sinds 1 juli 2016 is de nieuwe erfgoedwet een feit! Het nieuwe certificeringssysteem is daarmee in werking getreden. Het CCvD houdt een vinger aan de pols en grijpt in als er kinderziektes aan het licht komen die aangepakt moeten worden. In het komende jaar zal de Archeoreporter verslag doen van de besprekingen in het CCvD en een oor te luisteren leggen in de archeologische wereld om eventuele problemen op de kaart te zetten.

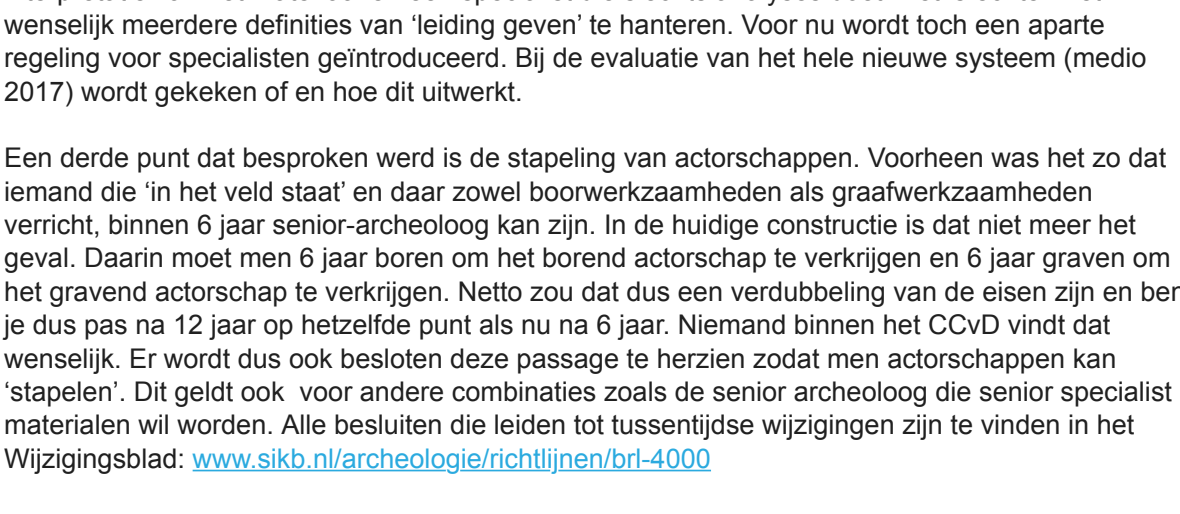
Eerste hulp bij certificering

Waar staan we nu?

Er is sinds de laatste Ondergrondse een hoop gebeurd. Alle beoogde Certificerende Instellingen (CI) zijn door de minister aangewezen. Alle CI zijn ook tot een instelling (TI) voor het Actorregister. Dat betekent dat je een keuzet kunt maken uit alle eerdere in deze nieuwsbrief voorgestelde CI's. Je vindt ze via de link onderaan! Ook het Actorregister is geactiveerd en dat wil zeggen dat je je na toetsing ook daarin kunt (laten) inschrijven.

In november zijn er twee harmonisatie-overleggen geweest waarin afstemming tussen de CI's en TI's heeft plaatsgevonden om ervoor te zorgen dat de eisen in de BRL en KNA door de certificeerders op dezelfde wijze worden geïnterpreteerd. Anders zou het in theorie mogelijk zijn dat je bij de ene instelling 'gemakkelijker' je certificaat haalt dan bij de andere. Bij deze overleggen waren de certificerende instellingen, het programmabureau SIKB en ook de Erfgoedinspectie aanwezig. Er is een aantal knelpunten naar voren gekomen die op 12 december door het CCvD zijn besproken. Het gaat daarbij nog steeds over de eisen van de audits moeten voldoen: er is onduidelijkheid over de verplichte aanwezigheid van zowel een Senior-archeoloog als een lead-auditor bij het auditproces. Moeten beide kennisgebieden fysiek aanwezig zijn (dat betekent altijd 2 personen aanwezig, ergo verduubeling van de prijs) of moet deze 'op afroep beschikbaar' zijn? Uiteindelijk wordt er nu besloten dat wanneer beide kennisgebieden niet in 1 persoon verenigd zijn, het auditteam bestaat uit 2 personen. Die kunnen natuurlijk wel een slimme werkverdeling hanteren. Dat is verder aan de CI. De Raad voor Accreditatie zal uiteindelijk een oordeel vellen hoe deze eis geïnterpreteerd dient te worden.

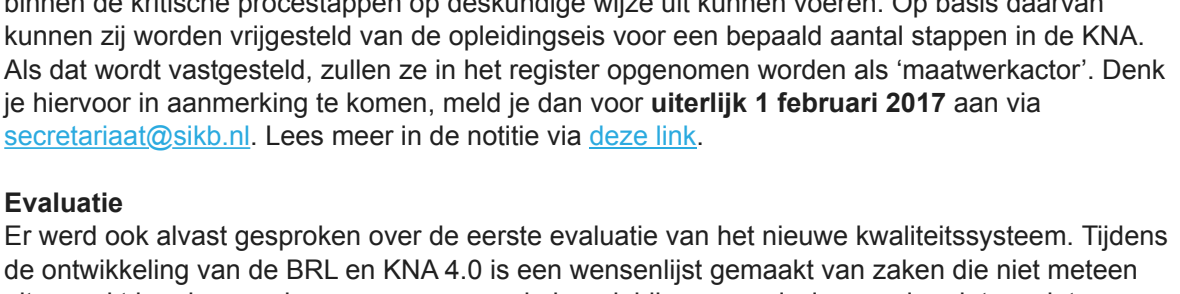

Een tweede probleem dat naar voren gekomen is, is de formulering van de eisen aan een Senior KNA Specialist. Er wordt gevraagd om leidinggevende ervaring, maar daarover zijn verschillende klachten binnen gekomen. 'Leidinggeven' wordt in de KNA gedefinieerd als iemand die leiding geeft in het veld. Dat is voor veel specialisten niet van toepassing en zij kunnen de leidinggevende taken niet op een vergelijkbare manier aantonen. Het CCvD heeft lang gediscussieerd over hoe dat nu geïnterpreteerd kan worden. Kan 'leiding geven' ook 'verantwoordelijkheid dragen' betekenen bijvoorbeeld? Dan is er vaak wel degelijk verschil tussen een senior-specialist die de studie van een hele materiaal categorie onder zich heeft en daarbij verantwoordelijk is voor de interpretatie van het materiaal en een specialist die slechts analyses doet. Het is echter niet wenselijk meerdere definities van 'leiding geven' te hanteren. Voor nu wordt toch een aparte regeling voor specialisten geïntroduceerd. Bij de evaluatie van het hele nieuwe systeem (medio 2017) wordt gekeken of en hoe dit uitwerkt.

Een derde punt dat besproken werd is de stapeling van actorschappen. Voorheen was het zo dat iemand die 'in het veld staat' en daar zowel boorwerkzaamheden als graafwerkzaamheden verricht, binnen 6 jaar senior-archeoloog kan zijn. In de huidige constructie is dat niet meer het geval. Daarin moet men 6 jaar boren om het boren acterschap te verkrijgen en 6 jaar graven om het graven acterschap te verkrijgen. Netto zou dat dus een verduubeling van de eisen zijn en ben je dus pas na 12 jaar op hetzelfde punt als nu na 6 jaar. Niemand binnen het CCvD vindt dat wenselijk. Er wordt dus ook besloten deze passage te herzien zodat men actorschappen kan 'stapelen'. Dit geldt ook voor andere combinaties zoals de senior archeoloog die senior specialist materialen wil worden. Alle besluiten die leiden tot tussentijdse wijzigingen zijn te vinden in het Wijzigingsblad: www.sikb.nl/archeologie/richtlijnen/brl-4000

Eerste hulp op De Reuvensdagen 2016...

Tijdens de Reuvensdagen is er, met dank aan een bijdrage door CGA, NVAO, VOIA, NVvA en SIKB een sessie georganiseerd die op een ludieke wijze een stoomcursus 'Certificeren en Registreren' bood (begeleid door TROEF training). Niet iedereen was gearmeerd van de ludieke kant (ik vond Frits Vonk, de broer van Freek, wel amusant), maar er werden succesvol enkele onduidelijkheden aan de kaak gesteld. Dankzij een deskundig panel konden de vragen uit de zaal (verzamelend op de bedrijvenmarkt) van een antwoord worden voorzien.

Samenvatting van de sessie over 'register en certificering' op de Reuvensdagen 2016 in Heerlen.

Wat komt er op tafel bij het CCvD?

Het CCvD besteedt ook nu nog een groot deel van haar tijd aan de certificering. Daarnaast houdt men de ontwikkelingen op politiek vlak (zoals bijvoorbeeld rond de omgevingswet) in het oog. Op 12 december is vooral vooruit gekeken over wat er op de wensenlijst staat.

De maatwerkoplossing archeologie

Een belangrijk ander onderwerp was de maatwerkoplossing voor personen die niet aan alle opleidingseisen voldoen en toch opgenomen willen worden in het actorenregister. Dit deel van de vergadering vond plaats achter gesloten deuren. Er is uiteindelijk besloten in te stemmen met het volgende voorstel: De maatwerkoplossing betreft mensen die in 2001 werkzaam waren als graver archeoloog, of in 2005 proefsleuven aanleggen of boringen zetten, en daarbij een economisch belang hadden. Voor hen zal individueel bekeken worden welke handelingen zij binnen de kritische processtappen op deskundige wijze uit kunnen voeren. Op basis daarvan kunnen zij worden vrijgesteld van de opleidingseisen voor een bepaald aantal stappen in de KNA. Als dat wordt vastgesteld, zullen ze in het register opgenomen worden als 'maatwerkactor'. Denk je hiervoor in aanmerking te komen, meld je dan voor uiterlijk 1 februari 2017 aan via secretariaat@sikb.nl. Lees meer in de notitie via [deze link](#).

Evaluatie

Er werd ook alvast gesproken over de eerste evaluatie van het nieuwe kwaliteitssysteem. Tijdens de ontwikkeling van de BRL en KNA 4.0 is een wensenlijst gemaakt van zaken die niet meteen uitgewerkt konden worden, maar waarvan de begeleidingscommissies vonden dat ze niet vergeten mochten worden. Die lijst zal in het eerste en tweede kwartaal van 2017 doorgenomen worden en waar gewenst alsnog verwerkt worden. Vanuit het CCvD was echter ook wel de stem te horen om tijdens de evaluatie niet al te grote veranderingen door te voeren - het zou vanuit de organisaties die nu druk zijn met het gecertificeerd worden prettig gevonden worden als het stof eerst even neer mag dwarrelen en er weer tijd komt om ook inhoudelijk bezig te zijn.

Praktijkgezien ziet de evaluatie er als volgt uit: in het tweede kwartaal van 2017 zal een veldraadpleging plaats vinden om te kijken of de verwerking van de wensenlijst in BRL en KNA juist en gewenst is. In september zullen de opmerkingen besproken worden binnen het CCvD. Daarna is het woord aan de Raad voor Accreditatie. Ook in 2017 buigt het CCvD dus nog meerdere keren over de inhoud van het kwaliteitssysteem!

Even voorstellen:

Op 12 december heeft het CCvD afscheid genomen van Marten Verbuggen die namens de VOIA zitting gaat. Hij wordt opgevolgd door Hans Koopmanschap. Hans is werkzaam bij de Antea Group en gaat zich helemaal thuis voelen bij het CCvD: Antea heeft vorige week als eerste bedrijf in de archeologie een certificaat gekregen! Zij gingen daarvoor in zee met Hobéon. Ik vroeg Hans hoe hij het proces ervaren had en of hem mee of tegen was gebleven.

Afscheid van Marten Verbuggen.

Feestelijke uitreiking van het eerste certificaat aan Antea.

Hans (eerste van links op de foto): 'Als je de knop eenmaal omgezet hebt ('het moet toch'), dan valt het eigenlijk heel erg mee. Uiteindelijk hebben we er met twee man ongeveer vier weken werk aan gehad. Het kostte tijd te overzien en wij hadden sterk het gevoel dat we zelf met Hobéon het proces vorm konden geven. We hadden het voordeel dat we bij Antea kennis en ervaring in huis hebben op het gebied van certificeren in de milieusector.'

Omdat er geen blauwdruk is, hebben we zelf voor een vorm gekozen die we samen met de CI hebben besproken. Aanvankelijk leek het een berg werk maar uiteindelijk leek de nieuwe werkwijze van bijhouden en vastleggen best al op wat we hadden.' Hans vervolgt: 'Of de werkwijze echt verandert van KNA 3.3 naar BRL 4000 weet ik niet, maar het werkt wel reflectief. Wat doen we, waarom doen we het zo?' En daarop kun je nu wel bijsturen. We weten nu ook dat het de komende vier jaar nog anders wordt: de vrijblijvendheid is er vanaf en we kunnen elkaar vanaf nu binnen de hele keten aanspreken op de wederzijdse verwachtingen en verplichtingen. We gaan bewuster handelen en we zullen meer met elkaar in gesprek blijven.'

Tot slot vroeg ik Hans naar zijn visie op zijn bijdrage aan het CCvD: 'Het is van belang dat we nu goed naar het veld (blijven) luisteren en dat we het kwaliteitssysteem de komende vier jaar handen en voeten gaan geven. Om dat te kunnen doen is het noodzakelijk dat het veld problemen, meningen en gedachten constructief formuleert, zodat we gezamenlijk een verbeteringslag uit kunnen voeren.'

Wie wat waar

Informatie over inschrijven als Actor vind je hier:

www.actorregistratie.nl

Certificerende instellingen aangewezen door de minister:

www.sikb.nl/archeologie/certificeren-en-registratie/certificatie-instellingen

Informatie over de maatwerkoplossing vind je hier:

www.sikb.nl/archeologie/certificeren-en-registratie/maatwerkoplossing

Verder lezen

Alle afleveringen van *De Ondergrondse*, de verslagen van de praktijkproeven, de adviezen van de commissies, de notulen van de CCvD vergaderingen zullen vanaf 1 januari 2017 te vinden zijn op www.sikb.nl Tot die tijd blijft de speciale site in de lucht: <http://sikbarcheologie.ning.com>

Hoe maak ik een kwaliteitshandboek conform de BRL 4000

De handleiding 'Hoe maak ik een kwaliteitshandboek conform de BRL 4000' is digitaal beschikbaar. [Klik hier](#).

De Erfgoedwet 2016
De belangrijkste informatie over de nieuwe erfgoedwet is gebundeld in een overzichtelijk pdf-document. [Klik hier](#).

Ondergrondse groeten, De Archeoreporter

Aanmelden voor deze nieuwsbrief? [Klik dan hier](#).

Uw ontvangt deze e-mailing als relatie van SIKB. Wilt u 'De Ondergrondse' niet meer ontvangen, dan kunt u zich [hier](#) afmelden.

Wilt u naar wijuwgetuidopvangen@antikb.nl Mail naar Ondergrondsereporter@gmail.com en we gaan graag op uw vragen in!

Copyright © SIKB | De ondergrondse nr. 8

